

BILAGA 1: SAMRÅDSREDOVISNING ÖVERSYN RIKTLINJER FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

Region Halland genom Hallandstrafiken har initierat en översyn av gällande riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst. I februari 2025 skickades förslaget på remiss till samtliga halländska kommuner som överlätit myndighetsutövningen till Region Halland. Remisstiden sträckte sig fram till 2025-06-01 och samtliga kommuner har inkommit med svar.

Samrådsredovisningen redovisar inkomna remissvar uppdelade per kommun. Remissvaren efterföljs med kommentar av Hallandstrafiken i kursivt.

VARBERG

Förvaltningen anser att det är en styrka att det är gemensamma riktlinjer för alla kommuner, det skapar likhet för alla invånare oavsett hemkommun. Förslaget innebär att kommunspecifika villkor i riktlinjer tas bort. Den största förändringen för Varbergs kommun är att en speciallösning som finns för bara Varbergs kommun för dagvårdsresor (benämns också som dagverksamhetsresor i dokumenten) inte längre finns kvar.

Det berör personer som har beviljats dagverksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL) och har ett färdtjänstbeslut. Dessa resor till och från dagverksamheten har en egen taxa och faktureras av Varbergs kommun direkt till resenär genom socialförvaltningen. Detta är enligt ett beslut i Varbergs kommun på 1990-talet om högkostnadsskydd. Månadskostnaden som Varbergs kommun idag fakturerar för dessa dagvårdsresor är en fast summa på 166 kronor per månad oavsett antal resor. Detta omfattas av cirka 175 personer i Varbergs kommun.

Förslaget på nya riktlinjer innebär också att samtliga kommuner tillämpar samma egenavgifter för färdtjänstresa, oavsett restyp. Idag tillämpar Laholm, Hylte och Varberg en lägre egenavgift för resor till och från arbete och studier. Förslaget innebär att dessa kommuner höjer egenavgiften till ordinarie egenavgift, vilket även följer taxan för den allmänna kollektivtrafiken.

Arbets- och studieresor omfattas av digitalt periodkort vilket innebär att resenären betalar maximalt 659 kronor per månad (2025). Detta skulle också gälla för dagvårdsresor.

Socialnämnden anser i sitt remissyttrande att det inte finns sakliga skäl för att göra skillnad på kommunmedlemmar som beviljats insats enligt LSS eller SoL. Likställighetsprincipen innebär bland annat att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

Kommunstyrelsen förvaltning delar den bedömningen samt att det är positivt att samma riktlinjer gälla i alla kommuner. Förvaltningen föreslår att kommunen ställer sig bakom förslag till nya riktlinjer för färdtjänst och för riksfärdtjänst.

Hallandstrafikens kommentar: Synpunkterna noteras.

FALKENBERG

Kommunen önskar förtydliganden i texten gällande styckena i riktlinjen för färdtjänst: Ekonomisk planering (s. 2), återkallelse av tillstånd (s. 3), fordon (s. 4) samt trappklättrare (s. 8). Kommunen har även synpunkter rörande samverkansforum (s. 2), färdtjänstens tider (s. 7), hjälpmedel / bagage (s. 8) samt att resenär vid bokning av resa ska kunna uppge att ledarhund är med.

Vad gäller stycket om den ekonomiska planeringen så önskar kommunen ett tillägg om att denna också ska baseras på Region Hallands befolkningsprognos. Detta för att skapa ytterligare träffsäkerhet.

Hallandstrafikens kommentar: Den ekonomiska planeringen påverkas av flera faktorer som i sin tur styr kostnadsutvecklingen. För långsiktiga prognoser är befolkningsutveckling och demografiska förändringar avgörande, medan historisk resandeutveckling, förändringar inom samplanering och utveckling av index (inflation) är mer betydelsefulla på kort sikt. Inom nuvarande samverkan finns också utrymme för att diskutera och justera olika faktorer. Synpunkten noteras.

I stycket som berör återkallelse av tillstånd så önskar kommunen ett förtydligande att bedömning behöver ske från fall till fall och föregås av dialog. I de fall då funktionsnedsättning påverkar resenärens möjlighet att agera som förväntat bör ett tolerant förhållningssätt tillämpas.

Hallandstrafikens kommentar: Vid återkallelse av tillstånd sker alltid en individuell dialog över tid med kund samt utredning och bedömning utifrån kundens funktionsnedsättning och agerande. Synpunkten noteras.

Stycket om fordon hade med fördel kunnat kompletteras med en hänvisning till det dokument som styr utsläppsnivåerna för fordon inom färdtjänsten.

Hallandstrafikens kommentar: Krav på vilka fordon som ska användas och upphandlas styrs delvis av gällande regleringar på EU- och nationell nivå, bland annat CVD-direktivet. Inför upphandling av trafiken genomförs alltid samråd med samtliga uppdragsgivare. Synpunkten noteras.

För stycket som berör trappklättrare önskar kommunen att Hallandstrafiken undersöker möjligheterna att göra stycket tydligare för att undvika missförstånd i det praktiska genomförandet. Om den färdtjänstberättigade har tillstånd om trappklättring och byggnaden samt trapphus är godkänd för det, vad är det då som ger föraren rätt att neka denna service?

Hallandstrafikens kommentar: De förare som utför besiktningen är erfarna och har rätt utbildning, så att utförandet av tjänsten sker på ett säkert och tryggt sätt för resenären och för den som utför uppdraget. Då olyckor och även dödsfall har inträffat i samband med trappklättring inom landet är

det av största vikt att tillräckliga säkerhetsmarginaler beaktas vid utförandet av denna tilläggstjänst inom färdtjänsten. Synpunkten noteras.

Kommunen önskar tillägg om att representanter från samverkansforum inom funktionsrätt och pensionärer ska delta på samverkansforum, (s. 2).

Hallandstrafikens kommentar: Enligt nuvarande skrivning har kommunen möjlighet att kalla de representanter som bedöms lämpliga till dessa möten. Vid större förändringar förs dialog inom ramen för de regionala funktions- och pensionärsråden när frågan berör samtliga kommuner. Detta utesluter inte dialog med de kommunala råden i de fall en förändring exempelvis har särskilt stor påverkan på en enskild kommun. Synpunkten noteras.

Enligt Artikel 26, 20 och särskilt 30 har personer med funktionsnedsättning rätt till likvärdig tillgång till idrott och rekreation. För att detta ska vara möjligt i praktiken krävs ofta specialanpassade hjälpmedel, och staten (kommuner, regioner) har ett ansvar att främja tillgången till dessa. Särskilda tillstånd bör kunna ges angående sådana hjälpmedel. Tillfälliga tillstånd för mer bagage bör också kunna ges vid behov vid t.ex. transit till tåg som går vidare till längre resor.

Hallandstrafikens kommentar: Individuella bedömningar och avsteg från riktlinjerna kan ske när det finns särskilda skäl för detta t.ex. vid längre vistelser på annan ort. Synpunkten noteras.

Gällande färdtjänstens tider på s. 7; Artikel 9, 19 och 20 att personer med funktionsnedsättning har rätt till tillgänglig, flexibel och självvald transport – inklusive på natten och helger – om det krävs för ett självständigt liv. Att neka färdtjänst nattetid utan goda skäl strider därmed mot funktionsrättskonventionens principer.

Hallandstrafikens kommentar: Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättningar och beviljas efter individuell prövning. Riktlinjer och tillämpningar ska så långt det är möjligt anpassas till allmän kollektivtrafik. Färdtjänsten kompenserar inte brist på allmän kollektivtrafik. Dagens möjligheter att resa är generellt större för en färdtjänstberättigad än för den som behöver nyttja den allmänna trafiken därutav rimmar dagens öppettider bra med ovan aspekt. Synpunkten noteras.

Vidare önskar kommunen att vid bokning via app och telefon ska resenär kunna säga till om man har ledarhund med. Detta för att säkerställa att chaufför och eventuell samåkande ska veta om och kunna undvika att åka i samma bil om det finns skäl.

Hallandstrafikens kommentar: Vid bokning via telefon kan resenär säga till om ledarhund eller husdjur tas med på resan. Möjligheten finns inte idag att beställa detta via servicereise appen. Synpunkten noteras.

HALMSTAD

Halmstads kommun tillstyrker Region Hallands förslag på nya riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst. Kommunen ser positivt på att riktlinjerna uppdateras, förtydligas och görs gemensamma i samtliga halländska kommuner som har lämnat över färdtjänsthandläggningen till Region Halland. Detta underlättar den kommungemensamma uppföljningen utifrån ett ekonomiskt och socialt perspektiv. Halmstads kommun ser dock negativt på den försämring det innebär för färdtjänstberättigade i Halmstad där möjligheten att boka färdtjänst dygnet runt i de nya riktlinjerna begränsats till 06–00 vardagar och fredag-lördag samt helgaftnar 06–02. Det blir en inskränkning och begränsning i våra brukares frihet som de inte haft tidigare.

Hallandstrafikens kommentar: Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättningar och beviljas efter individuell prövning. Riktlinjer och tillämpningar ska så långt det är möjligt anpassas till allmän kollektivtrafik. Färdtjänsten kompenserar inte brist på allmän kollektivtrafik. Föreslagna öppettider för färdtjänsten går i linje med öppettiden för den allmänna kollektivtrafiken inom Halmstad. Möjligheter för att även resa vid övriga tider för särskilda resor t.ex. långväga kvarstår vilket kan förtydligas inom riktlinjerna. Även denna punkt kan ingå i den utvärdering som planeras utefter förändringar inom Halmstad kommun. Synpunkten noteras.

Då det föreslagna sökintervallet är avsevärt längre än det nuvarande i Halmstad vill Halmstads kommun att Region Halland, senast ett år efter genomförandet, utvärderar genomförda förändringar i dialog med kommunlednings förvaltningen samt kommunens funktionsrättsråd och pensionärsråd. Detta för att upptäcka eventuella behov av justeringar i samordningen.

Hallandstrafikens kommentar: Hallandstrafikens ställer sig positiva till en gemensam utvärdering och uppföljning av förändrat sökintervall. Synpunkten noteras.

Samtliga av kommunens remissinstanser ser positivt på att även anställda i privata företag får resa med gratis. Halmstads kommun ser dock gärna att även medresenär får ta med bagage, i synnerhet vid resa med övernattnig.

Hallandstrafikens kommentar: Individuella bedömningar och avsteg från riktlinjerna kan ske när det finns särskilda skäl för detta t.ex. vid övernattnig. Synpunkten noteras.

LAHOLM

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om förslag till nya riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst i Halland. Några yttranden har inkommit efter remissförfarandet, där övriga nämnder och berörda intresseorganisationer har fått möjlighet till kompletteringar gällande befintligt förslag. Dessa kan sammanfattas enligt nedan:

Skriftliga påminnelser när färdtjänsttillstånd upphör eller förnyas bör vara kvar.

Hallandstrafikens kommentar: Skriftliga påminnelser finns kvar för de som åker arbets- och studieresor. Övriga resenärer får en påminnelse i beställningscentralen om de har kontakt inom tre (3) månader från att tillståndet upphör. Synpunkten noteras.

Kyrkogårdsbesök – väntetiden bör förlängas, bra även ur miljösynpunkt med en körning i stället för två.

Hallandstrafikens kommentar: Nuvarande förslag innebär ingen förändring för Laholms kommun. Synpunkten noteras.

En välfungerande färdtjänst är en mycket viktig del i ledet att möta och leva upp till nya socialtjänstlagens intentioner. En hållbar socialtjänst ska främja möjligheter till ett självständigt liv, ett värdigt liv och känsla av välbefinnande. Förhållningssättet och lagstiftningen omfattar alla offentliga aktörer och så även färdtjänsten i Halland.

Hallandstrafikens kommentar: Av förarbetena (prop. 1996/97:115 Mer tillgänglig kollektivtrafik s. 35, 51, 52 och 78) framgår att färdtjänst inte längre primärt ska behandlas som en form av bistånd för att uppnå skälig levnadsnivå eller på annat sätt vara en del av socialtjänsten. Även om den alltså är ett uttryck för social omsorg skall den i huvudsak behandlas som en trafikpolitisk fråga i syfte att bidra till en tillfredsställande trafikförsörjning också för funktionshindrade. Avsikten är inte att vidga den personkrets som skall ha tillgång till färdtjänst. Synpunkten noteras.

HYLTE

Hallandstrafiken föreslår att man i riktlinjen tar bort begreppet "inom rimligt pendlingsavstånd" gällande arbets- och studieresor. I stället ska dessa resor få ske inom färdtjänstområdet. Färdtjänstområdet definieras som resenärens hemkommun där resenären är folkbokförd, samt angränsande kommuner. Hylte kommun hade under 2023 inga arbets- eller studieresor som gick utanför färdtjänstområdet.

Hallandstrafiken föreslår att samtliga kommuner tillämpar samma egenavgift för resan, oavsett restyp. Idag tillämpar Hylte, Laholm och Varberg en lägre egenavgift för resor till och från arbete

och studier. Förslaget innebär att dessa kommuner höjer egenavgiften till ordinarie egenavgift, vilket följer taxan för den allmänna kollektivtrafiken. Förslaget är kostnadsneutralt för både Hylte kommun och resenären då arbetsresor och studieresor omfattas av digitalt periodkort vilket innebär att resenären betalar max 675 kr per månad (avser pris för 2024).

Förslag till nya riktlinjer föreslår även en justering angående att personal anställda i privata företag ex. assistansföretag, hemtjänstföretag ska få åka med som medresenär utan egenavgift likställt med hur en kommunanställd personal gör idag. Förändringen medför ingen eller marginell påverkan på Hylte kommun.

En otydlighet som Hylte kommun noterat är gällande skrivningen om angränsande kommuner. Hylte kommun föreslår att Hallandstrafiken listar alla angränsande kommuner, för att undvika missförstånd kring resor utanför färdtjänstområdet.

Hallandstrafikens kommentar: Vid bifall till färdtjänst får varje resenär ett skriftligt beslut och information om vad som gäller för färdtjänsten där även angränsande kommuner anges. Synpunkten noteras.